

Előfizetési árak

Helyben:

Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 k. 50 l.

Vidéken:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyomdája Szentés, Kossuth-tér

Egyes példányok kaphatók

Kálmán J. Sándor és Stark Nándor könyvkereskedésében valamint lapkihordóinknál, a kiknél lapunk előfizetésre is megrendelhető.

Megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken a kora reggeli órákban.

Felelős szerkesztő:

SIMA LÁSZLÓ

Hirdetések árát,

valamint nyiltéri közleményeket kiadóhivatalunk méret szerint a legutányosabban számít.

Jövő feladataink.

IX.

(S—ő.) A nagy arányú fejlesztési program kiegészítő része a szentesi vasúti csomópont létesítése és hogy Szentesen füstölő gyárkémények hirdessék fejlődését.

A már megépült, illetve épülőfélben levő vasúti vonalakon kívül két vasut vonal az, amelyre a város fejlődése és központját létele érdekében feltétlen szükség van. Az egyik az öcsöd—szarvasi vonal, a másik a tiszazugi. Egyik közelebbi számunkban kifejtettük már, hogy Szentes érdekei nem lefelé, hanem sokkal inkább felfelé keresendők és mint megyeszékhely, a sikeres küzdelmet csak akkor vehetjük fel, ha az előnyös vasúti összeköttetés által Szentes természetesen központjává válik azoknak a községeknek, amelyek a közelben a felette elterülő Tiszazugban és a Körös innenső felén elterülnék.

Ezekben a napokban, amidőn az ország közigazgatási új beosztásának szükségességét maga a belügyminiszter hangoztatja s amidőn lépten-nyomon kimutatják, hogy mely vármegyék fentartására nincsen semmi szükség és amidőn első sorban Csongrád megyét emlegetik igazán fontos, hogy megelőzzük a törvényes intézkedést és saját érdekünkben tegyünk meg mindent arra, hogy Csongrád megye megmaradjon. Erre vonatkozóan már kérvényt fejtettünk ki lapunk hasábjain és a

tisztelt illetékes körökön áll, hogy az a tervezet megvitatás tárgya legyen s elfogadva felterjesztessék oda ahol a törvényeket alkotják, az országgyűlés elé.

Azonban és ezt nyomatékkal hirdetjük, amidőn csatlakozásra hívjuk fel egy szűkebb akcióban való részvételre környékünk városait és községeit egyetlen pillanatra sem szabad arról megfeledkeznünk, hogy akciónk sikerre csak akkor vezet, ha a községek az előnyös vasúti összeköttetésben tényleg érdekközösséget látnak Szentes városával.

A teendő tehát az, hogy az akció megindításával egyidőben, vagy legalább is közvetlenül utána a vasut építések kérdése is befejezett dolog legyen.

S a közigazgatás országos rendezésénél nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy a régi Csongrád megye visszaállítására, Szegednek a vármegye területéről való kiakasztásával ennek az óriási és népes vidéknek feltétlen szüksége. A mai Csongrád megye el kell ismernünk karikatúrája a valódi vármegyének. Községe jöformán nincsen, állami intézmény a szorosan vett vármegyei (a törvényhatósági) területen nincsen, míg vannak vármegyei, amelyeknek területén két-három törvényszék van ugyanannyi pénzügyigazgatósággal.

Hozzá tehetjük azonban minden utógondolattól menten, hogy hisszünk a szorosan vett Csongrád megye intéző köreiben van annyi önértzet és akkora tiszteletet a

múltak iránt; de meg reméljük, hogy a kenyérkérdés annyira közel hozza érdekeiket Szenteshez, hogy akkor amidőn Csongrád megye léte, vagy nem léte szóba kerül, Szentesel karöltve fognak működni és együttes erővel lesznek azon, hogy Csongrád megye fenmaradjon.

Erre pedig nincsen sok időnk.

Egy esztendőn belüli törvényrendelkezéséről szól arról, hogy áll-e még az évezredes Csongrád vármegye, avagy holmi Szeged—Csongrád—Kiskunmegye, vagy a jó ég tudja miféle csodának területén fekszik Szentes városa, amelynek székvárosa Szeged. Ezt a kis időt tehát fel kell használnunk nemcsak a város fejlesztésére; de jövődjének biztosítására is.

A vasutak építésének kérdése tehát nagyon közelről érdekel bennünket s úgy a szarvas, mint a tiszazugi vasut építéséhez minden tőlünk telhető erővel hozzá kell járulnunk. A szarvasi vasutnak ha jól tudjuk van engedményese, a tiszazugi-nak ma még nincsen. De lenni kell s ha senki sem vállalná, alkossa meg maga a város. Annyi jövedelem bizonyosan lesz hogy ki fizeli magát. Egyáltalán az az áldozat amelyet a jövődjéért hozunk soha sem akkora, hogy visszarettenjünk tőle.

A vasutak mellett fontos dolog, hogy Szentes várossa a munkások helyzete javítása érdekében gyárakat kapjon. Ez az átmeneti időszak, amidőn az önálló vármegye felállítására nem csak jogi alapon

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA.

A szerelmes Báthory Gábor.

Ireta: B. Nyáry Albert.

Sem protestáns volta, sem önálló gondolkodása nem tetszett néhány erdélyi főúrnak, mások meg egyéni hiúságukat nem találták kielégítettnek, s ezek az urak hamarosan egymásra találtak. Összeesküvést szöttek a fejedelem ellen. A kitörést azonban a Báthory Gábor szerelmszomja sietette. Kornis Boldizsárnak, a székelyek kapitányának neje is elég szerencsétlen volt a soha fékén nem tartott gerjedelmet felkelteni, s a féltékeny főúr vért kívánta a vétkezni akaró fejedelemnek. Kéndi Istvánnak az összeesküvésben való részvételét szintén a szép ifjú felesége vezette vissza a közvélemény. A két úr körül csoportosultak az elégedetlenek, s már az orgyilkost is kiküldték az összeesküvők mikor rajtuk ütött a fejedelem, s a kik el nem estek azokon véres bosszút vett. Csak az volt szerencsés, a ki menekülni tudott. Kivégzett férjét Kornis Boldizsárné is haláláig síratta a zardában. Szemére is vetik a fejedelemnek kegyetlenségét. Pedig a legjobb uralkodók között is csak kevés volt, a ki hőhárnak nem adta át az ellene összeesküvőket.

A szerencsétlen székely összeesküvés után nem volt már egy nyugodt napja Báthory Gábornak. Thurzó nádor a kimenekült partos urak bujtogatására hadat indít ellene, Kéndi

István meg egyenesen a fejedelemre tör lengyel segítséggel. A sok baj között Dengeleghy Mihálynek karjai között lel édes pihenést.

Török Kata harmadik férjének felesége volt már. Eszes erényes asszony, a ki egy időre a Török család összes erdélyi birtokait is lefoglalta, azon a címen, hogy ő az erdélyi ág utolsó sarja. A magyarországi Török István csak nehezen tudott egyezséget kötni vele. Báthory Gábor, mint sokat zaklatott atyjafiát, a megmaradt erdélyi birtokok után minden adótól felmentette, s őt és két leányát a Hunyadi vár birtokába is beiktatta. Mikor 1614-ben a boszorkány és fajtalanossági pört ellene is lejáratták, nem egyéb bűnei miatt nőtázták meg, hanem mert vérfertőző rokona volt a fejedelemnek. Jóval idősebb volt Báthorynál, a ki kedveskedései között is «édes lelkem néniemnek» szólította, de azért egész haláláig magához tudta láncolni a fejedelmet. Meg is tett mindent Dengeleghy né asszonyom, hogy ébren tartsa kedvesnek szerelmét. A fejedelem halála után milyen fontoskodva jegyzeték fel, hogy hol, hány órában keresztül voltak bizalmas ketősben, ki és hol látta őket bizalmas házastársak módjára honyelni, pedig életében milyen örömmel hunyt szemét a botrány előtt mindenki. Az irigyeket azzal a kijelentéssel halgattatta el Báthory: «Első vagyok én; utánam mindjárt a Dengeleghy né! a megbotránközőköt pedig azzal nyugtatta meg, hogy: »megnyugodott már az én lelkem Dengeleghy nében, lsten engem úgy segélyen telyes szenthanomság, elveszem magamnak feleségül.»

Talán fejedelemné is lett volna Török Katából még. Báthory Gábor csak ezer asszony csókját akarta megízlelni, s az ezredik után aztán megtért volna — úgy ígérte. Már nem is messze volt a számtól, s a kik látták a fejedelem szokatlanul erős vonzalmát, igyekeztek is a szép asszonynak kedvében járni. Kanuty Farkas, akkorról magáról is annyit beszéltek, mindenkinek a nyelvét akarta kihuzatni, a ki hordozza a szót. Ha talán akkor a bőbeszédű kis lány helyett flu sikongatott volna, a kit már előre Gábor néven akart nevezetni a fejedelem — a szerelmes nagy ur be isv áltotta ígérteit, a melyet kedvesének tett, »soha el nem kerülőd hogy Báthory Gáborné ne légy.« Hisz valószínűleg nélkülözhetetlenné vált már a szép asszony a fejedelem számára. El-el járogatott hozzá udvarházába, s mikor egyszer egy részeg szolgálja megkérde Báthory Gábertól: »hol vagy most, kegyelmes uram?« — a fejedelem mondá: »egy jónkaratú, szerelmes asszonyom házában, az kinek én hátul meg esküdtem.«

Török Katának azonban nem állított fejedelem trónt a végzet. Báthory Gábornak nem volt ideje már egészen megtérni hozzá...

Az ifjú erdélyi fejedelem, a milyen mérték-telen volt a szerelmben, épen olyan volt a hatalomra való vágyásban is. Lengyel koronáról álmodozott, s a szomszéd két vajda megtöréséről, a magyar király hadait is remélte megállíthatni, s e közben saját országában a hatalmas szászok gyűlöletét hívta ki. A vajdakkal való küzdelem ezerszámra emész-

de a valóságban is, a közel jövő kérdése a legalkalmasabb idő arra, hogy gyárak létesüljenek. *Kossuth* Ferenc kereskedelmiügyminiszter a nemrégiben azt a kijelentést tette, hogy nagyarányú ipari és kereskedelmi akciót indít.

Valósággal úgy is van, az ország minden részéből jönnek a hírek újabb és újabb gyáralapításokról, amelyek mind államszegélyvel létesülnek s amelyek hivatalosan vannak, hogy több száz családnak adjanak kenyeret.

Már egészen torkig lehetünk, mert unos-untalan halljuk és hallottuk, hogy Szentes ne számítson semmire, mert ugysem kap semmit. Nem igen próbáltuk, nem igen tudhatjuk.

Kérjük állami beavatkozást. Hivatalos uton képviselőtestületből küldött felirattal.

A villamtelep kibővítése.

(Éllevélemény.)

A «Szentesi Lap» legutóbbi számában «A villamtelep kibővítéséről» írt cikkéből arra a meggyőződésre jutottam, hogy a kibővítés eszméjét a «Szentesi Lap» a legmelegebb pártfogásába vette és az érvek egész sorozatát mozgósítja a kibővítés érdekében. Anélkül hogy ez ellen csak némi kifogásom lehetne, mert egy lap akként szolgálja a közérdeket, amint jónak látja, engedelmeltem kérek arra, hogy az én ellentétes nézetemet épen a «Szentesi Lap» hasábjain mondhatom el.

A «Szentesi Lap» realitás nevezé a város által kötetendő üzletet azon a címen, mert a kért hozzájárulás és a létesítmények arányában állanak egymással és nincs komoly kockázat. Az én felfogásom szerint igen is van kockázat és az üzlet realizálása a nullával áll egyezmen. Nevezetesen a Hazai Villamossági Társaság egy szép napon átruházza másra az üzemkezelést, ez a más pedig egyszerűen nem fizet és az évi körülbelül 15,500–16,000 korona amortizációs részletek a város nyakába szakadnak.

Egyébként is szerintem, de nagyon sokunk szerint az egész üzlet nem egyéb mint a villamos társaság nyereszkedési vágya és becsapási kísérlete, hogy a csongrádi villamos üzemlet Szentes pénzén és Szentes vesztélyére megcsinálja. A társaságnak nincsen mit veszíteni; de a 15–16,000 korona újabb évi teher a pótdátot azt hiszem olyan magásra emeli fel, hogy nem tudom alól marad-e még a százon.

Ha Csongrádnak villam kell, csinálja meg a saját pénzén; de ne a mi pénzünkön. A város nem kupec, nem is kereskedő, hogy házalni menjen, hogy üzleteket kóssón és bonyolítson le. Az ilyen üzletek azok a vidéki városi apró panamak, amelyekről a «Szentesi Lap» épen a nemrégiben írt.

De azt nem is tudom felfogni, noha a «Szentesi Lap» mindhárom cikkét a legfigyelmesebben elolvastam, vajon hol és mi nyilvání meg a közérdek a telep kibővítésénél és mik azok a számbavehető előnyök.

Az a néhány lámpa, az hogy 40 év múlva 50% hasznosrészeseledést kap a város, vagy talán a nappali villamos áram? Mi szükség van például a nappali áramra Tóth István avagy Győry Sándor gazdálkodó barátainknak? Néhány iparos használná, de hisz azok is meglesznek ezután is anélkül. Azután az az 50% is olyan ha akkorom kövér, ha akarom sovány valami. Eddig sem kapott a város a minimális összegnél egy fillérről sem többet, hát 40 év múlva sem kap. Aztán az a 40 új lámpa? kevesebb kockázat, ha maga a város állítja fel.

Ez az én éllevéleményem s a végső eredményképen csak azt hozhatom ki: ne bővítsük azt a villamtelepet, sok az ugy is.

(P. L.)

Annak illusztrálására, hogy minő felfogás uralkodik a villamtelep kibővítése dolgában szívesen közzé tesszük ezt az éllevéleményt; de természetesen nem kommentár nélkül.

Először is megállapítjuk, hogy mi egyáltalán nem érveltünk a villamtelep kibővítése érdekében, tisztán rámutatunk a szerződés tervezet alapján vállalandó kötelezettségekre és az azzal szemben mutatkozó előnyökre s azt a meggyőződésünket fejtettük

ki, hogy a város belemehet a villamtelep kibővítésébe.

Másodsor a cikk tisztelt írója nagy tévedésre alapítja egész bizonyítását. Hipotézisből indul ki, hipotézisen folytatja és hipotézisen fejezi be. Nem képzelhető, hogy a villamos társaság lemondjon az üzemkezelésről, illetve, hogy azt átruházza. Ez azt jelentené, hogy rossz anyagi viszonyok között van. Erre vonatkozóan javasoltuk multokorri cikkünkben, hogy vizsgálja meg a város a társaság anyagi állapotait s csak azután mondja ki az utolsó szót. A nyereszkedési vágy ellenében próbálja meg a város kérjen költségvetést más villamossági társulatoktól s építtesse ki mással az új üzemet. Azt hiszem a Hazai Villamossági R. T. nem emel ellene semmi kifogást.

Harmadszor nem kupeckedés a város részéről, ha befektetéseiből hasznót akar hiszen akkor a regalé bérletése, a kövezetvám, a földke bérbeadása mind kupeckedés. Ezt a kifejezést komolyan nem is lehet használni.

S az előnyökről írt észrevétel, engedelmeltem kérik nagyon *naiv*, nagyon gyermekek. Azokról az előnyökről, amelyek a telep kibővítését nyújt nem így lehet *behonyozítani*, hogy semmit sem érnek, hanem komoly érvekkel.

Hipotézisek és naivságok nem érvek.

Szerk.

A VÁROS ÉS MEGYE.

A városháza építés.

Itt ismétellen haugoztatott szükség a városháza mielőbbi felépítésének dolga. Dr. *Matóty* Ferenc polgármester és *Bágyi* Antal főjegyző épen ezért már több mint két esztendő óta tanulmányozták ezt a kérdést. Az alapítélet, amely a tanulmány tárgya volt az, hogy a városháza építés a város közönségének lehető legkisebb megterhelésével járjon. Emellett fontos kérdés az is, hogy a városháza hol épüljön fel.

E két kérdés általánosságban el lévén döntve, mint értesülünk a polgármester és főjegyző már a jövő héten megteszik jelentésüket a gazdasági, háztartási és pénzügyi szakosztályoknak. A jelentés a kérdés eddigi tanulmányozásáról szóló beszámólót tartal-

tette vilézeit, a szászok ellentállása meg temérdek idejét rabolta el akkor mikor a hajdúk is el hagyták már, nemcsak a magyarországi háború, hanem a török támadás is fenyegette. Hogy kibékítse a portát s segélyt nyerjen tőle Géczy András küldötte a szultánhoz, ki a fejedelemtől élvezte sok és nagy kegyet azzal halálta meg hogy azokkal a kinsékekkel, a melyeket mint ajándékokat ura nevében kellett volna átadnia, megvesztegette a befolyásos basákat, — a saját fejedelemsége érdekében. A három ellenség: az oláh vajda, a szászok vezére Weisz és a hüllen udvarone Géczy egyesült erejét meg eltiporta a Bárhory Gábor ereye, gyorsasága, jó szerencséje, de heves szerencsétlen természetű új ellenséget szerzett neki, aki hatalmasabb volt minden eddiginél: Bethlen Gábor.

Bethlen nem volt az a hízogő, kellemes tanácsnok, mint Imreffy, s bár a legmelegebb helyzetben diplomata képességeivel, nagy tekintélyével, kisegítette is nem egyszer a fejedelmet, az övével teljesen ellenkező természetű főúrral. Féltekeny is volt reá, s életét is féltette tőle. Mikor egy lépcsőökön várta a fejedelmet a fejedelmé felé zuhant, ez Bethlent gyanúsította merénnyel, s egy lakomán csak nagynehezen tudták a jelen voltak a fejedelem kardja elől megmenteni Bethlent. Maskor meg a főúr tömött szakállában oltotta el az égő gyertyát a borított fejedelem, amelyvel annak a saroknak homályát világította meg Bethlen, amelyben megfélekedezt a lobbanékony fejedelem igéretéről, hogy tisztelni fogja a bálján megjelent hölgyeket. A sok surlódás folytán Bethlen Gabornak

végre is nem maradt más hátra, mint menekülni, hogy életét megmenthesse, s futása után fej-és jószágvesztésre is ítélte a fejedelem. De Bárhory Gabornak ez volt utolsó itélkezése.

A török szultán adott hadat Bethlen segítségére, hogy megfosztassa Bárhoryt trónjától, a kinek immár az asszonyokon kívül nem volt barátja a világon. De ellensége annál több. Mikor végső küszöbfejeséssel fegyverkezett a szerencsétlen fiatal fejedelem, Géczy a kinek életét visszaadta a Bárhory kegyelme néhányan magával 1613 október 17-ikén meggyilkolta.

Halála után már csak azért is hogy utódjának kedveskedjenek, nem volt az a rossz, a mit ne mondtak, ne irtak volna róla. Életében csak azok beszélték, a kik diésérték, holta után csak ezek hallgattak el. Nagyították erényeit a hízogők tudozták hibáit az ellenségek. Külső előnyeín kívül senki sem vonhatta kétségbe gyors élénk eszét, az életben való érinkezésének közvetlenségét, lebilineselő voltát, és büszke nagyravágását. Viszont senki sem menthette beteges érzékiségét. Kegyetlensége is nem egyszer indokolatlan. De uralkodása kezdetén meg csak a zsarnokság hujlamával sem lehet meggyanúsítani. Csak akortól kezdve ontja a vért, mikor a saját életét kell féltelnie utalán. Aztán minél inkább keserül el életét a sorscsapások, az árulások, annál jobban, féktelmelet fejlődik ki kegyetlensége. A szász foglyokat kényszeríti, hogy szemelattára ugorjanak le a toronyból s ismeretlen okból lovalaival laponálta agyon Horvát nevű lovászmesterét. Hüllen árnlónak tartotta Csizsárt, a földvári porkolabot, a kit,

miel feladta a reá bizott várost, lábainál fogva akasztatott föl. Nagy Andrást, a hies hajdu vezért, a kinek fejedelmi méltóságát köszönhette, hóhér által végeztette ki. Egyszer adott csak vissza életet, s akkor önmagát ítélte halálra. Géczy azzal halálta meg a jósgát, hogy elárulta másodsor is. S hogy ne kelljen esetleg megint vissza kérni életét, meg is ölte jötevőjét.

A Bárhory Gábor pályája esodálatos keveréke a sors pártatlan kedvezésének és kegyetlenségének. Valami hasonlatosság van közte és a szerencsétlen H. Lajos király között. Mind a kettő tragikusan élte át életét. Rohauva, mert hisz olyan rövidre volt szalva ez az élet Bárhory Gábor 12 éves korában aránylag szegényen maradt árván, s mint 16 éves ifju már az ország leggazdagabb, legszébb leventéje. 18 éves korában nősül s alig érte el 19-ik évét, már Erdély fejedelme, s a gyermeket felséges címet ruházta fel országá. Német és török egyaránt felmagasztalta, s a vajnai székekkel rendelkezik, miután már a lengyel korona is feje fölött lebegett. Aztán megtagadta mindkét hatalom, s diadalmasan küzd meg vele az oláh deszpotja is. Megnyerte az első látásra mindenkinek szívét, később elarúlja csaknem mindenki. A szép asszonyok önként ajánlják neki esokjait, s még is a szerelem édes itala a halált hozó mérge. Gyermek, mikor feleséget választ önkényt s ifju még akkor is, mikor már eltaszítja magától. Mikor más az életbe lépni szokott: 24 éves korában ő már bevégezte mozgalmat, színes, érdekes pályáját.

(Végo)

mazza. A három szakosztály véleménye alapján a kérdés a tanács elé kerül, hogy a város ház építés kérdésében indítvány legyen a közgyűlés elé terjeszthető.

A közgyűlésnek egyelőre csak elvi állás foglalásra a kötelező. Nevezetesen, hogy a város háza építés elvben kimondassék. A további teendőit már egy kiküldendő bizottság van hivatalva elintézni.

Igy állván a dolgok reméljük, hogy hamarosan dűlőre jut ez az égetően szükséges kérdés. Csak azért van a kiküldendő bizottság az utcák elnevezésének sorsára ne juttassa a város háza kérdést. Mert nálunk a bizottságok kiküldése mindenegyes úgy halálát szokta jelenteni.

(Tanácsülés. A városi tanács a heti rendes ülését tegnap délután tartotta. A tanács ülés, amelyen dr. *Mátffy Ferenc* polgármester elnökölt, a folyó ügyeket intézte el.

UJDONSÁGOK.

Axente Szever.

Egy színmagyar város kiirtásának borzalmas emlékei és egy hónapig tartó zsarolással, rablással, és gyújtogatással és gyilkosságokkal vegyes korszak sáralmai fűződnék a brassói közközház ama legújabb halottjának nevéhez, ki a negyvennyolcadiki erdélyi lázongásokban *Axente Szever* név alatt lette nevé örökre hírhedt. Az események és a zavaros politikai viszonyok vetették fel nevét, ezek biztosították szereplést egyéniségének, jóllehet öles természet és stentori hangján kívül egyetlen kvalitással sem bírt, amely akár a hadvezér, akár a politikai szerepkörben megállta volna.

Axente Szever, eredeti nevén *Itin B. Josue* által felkellett lázadások minden célzatukban szervezetükben és a hatalommal való szövetkezésükben éppen olyan erkölteselének voltak, mint az *Axente* egyéni törekvései. A híres vezér közönséges bérence volt, ugyanis a bécsi a diplomácia által hirdett eldoradoi igérvényeknek ugrott be. Müködésének eredménye aztán az lett, hogy amerre szervezeten, rendes esatákban soha nem mutatkozó esordáival megjelent, a védtelenül maradt magyar falvak és városok a legbrutálisabb vérontásoknak lettek áldozataivá.

Nagy-Enyed városának elpusztításával és kirablásával tetőzte be *Axente* vitézi esordája negyvennyolcadiki hősiességének rekordját. 1849. január hó 8-án történt ez. Nem volt kegyelem a eseesemők, aggok, nők számára sem, de nem maradt ellopattanul egyetlen pénzárca és kirabolatlanul egyetlen éleskamara sem.

A szabadságharc vége után *Axente* is ama hazafiak közé tartozott, aki megjelent Bécsben az ígért borralvaló felvételért. A bécsi kamarilla azonban jól tudta, hogy az ilyen mindene kapó, mérsékelt ész és mérsékelt erkölcs-tulajdonosokkal miként kell elbánni azért hatszázharminc forint évdíjat utalt ki részére és szabadjára eresztette. Ezzel a hatszázharminc forintokkal tengette életét a nagyenyedi hős, aki most a brassói közközházban, részvét nélkül elhunyt.

Emléke azért visszareg nemcsak a sajátában, hanem az erdélyi részek ama pontján is, melyek 1849-ben példátlanul brutális zsarolásait végigszenvedték. Az ilyen emlékek azonban nines köszönet. Átok, megvetés, gyalázat és szegény jár nyomában, mert egyebet nem is érdemel. Ebben a megvilágításban az *Axente* szereplése és az erdélyi oláh lázadás a kultura történetének olyan sötét tényei, melyektől sijnalattal és szegymmel fordítja el tekintetét a humanizmus minden hitvallója.

— **A király betvenhat éves.** Holnap, augusztus 19-én lesz hetvenhat éves a király. Az évforduló alkalmából ünnepi istentisztelet lesz, amelyen az összes állami, megyei és városi tisztviselők testületileg vesznek részt.

— **Színészeink érkezése.** *Bihari Ákos*, színigazgató bejelentette a városi tanácsnak, hogy társulatával hat heti színüdünyre szeptember 15-dike körül érkezik meg városunkba.

— **A milliost elutasították.** Ismeretes, hogy *Dudás Szabó Imre*, az öreg harisnyás papucos kincskereső a szegedi kir. ügyészségnél feljelentést tett Szentés város hatósága ellen azon a címen, hogy körülbelül félmilliónyi sorsjegy nyereségét elkikkasztották. A királyi ügyészség a hihetetlen és kacagtató feljelentésről jegyzőkönyvet vett fel és az eljárást megindította. Tegnap azután megérkezett a szegedi ügyészség végzése, amelylyel a nyomozás megszüntetését elrendelik azon az okon, hogy büntényítő eljárás tárgya nem lehet *Dudás Szabó Imre* feljelentése, miután már elévült. Az öreg kincskereső egykedvűen vette a végzést és kijelentette, hogy az ügy nem évülhet el addig míg ő él s akár hogyan is belbizonyítja igazát és csak vissza szerzi a milliókat.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számába hosszantó sajtó híba került. Az amerikai történetekben ugyanis a következő kitétel olvasható: „Egy dollár ilthon 5 korona. De csak akkor öt korona, ha ilthon kőljük el, mert odakün bizony öt forintnak felel meg.” Helyesen az utolsó mondatrész így hangzik: „... mert odakün bizony egy forintnak felel meg.” Ami természetesen is már magából a cikk szelleméből, hiszen éppen arról van szó, hogy az amerikai nagy kereset odakün jóformán mivel sem múlja fel az ilthoni keresetet.

— **Ahol örökké kilenc óra van.** A luteranus torony órajától van szó. Az alig egy hónappal ezelőtt beállított luteranus torony óra, mint tudvalevő pár napi használat után felmondta a szolgálatot s mintegy három hét óta áll. Mutatója pedig hűségesen mutatja a kilenc órát. Jó volna, ha az illetékes körök gondoskodnának az óra megindításáról, vagy ha erre nem hajlandók a mutatók levételéről, mert így oktan kellemetlenségeket okoznak a reggeli közönségnek.

— **Olcso vasuti jegyek.** Az államvasutak igazgatósága az eddigi gyakorlat szerint ez évben is nagyobb mérvű meneldij kedvezményt nyújt azoknak, akik Szent István napi ünnepekre Budapestre utaznak. Az oda-vissza szoló kedvezményes jegyek mátol kezdve kaphatók és öt napig érvényesek.

— **A Szent István napi iparos kiállítás** ünnepies megnyitása 20-án délelőt 10 órakor lesz. A kiállítás megtekinthető reggel 8 órától déli 12 óráig, délután pedig 2 órától 7-ig. A díjak és elismerő oklevelek augusztus hó 21-én délelőt adatnak át.

— **Csikódíjazás.** A vármegyei Gazdasági Egyesület szeptemberben csikódíjazást akar rendezni. E célból megkereste a várost, hogy két-háromszáz koronát szavazzon meg a díjazás céljaira. A városi hozzájáruláshól csak kis szentesi gazdák esikajait fogják jutalmazni. A kérelmet a tanács a közgyűlés elé terjeszti.

— **Hirtelen halál.** *Csiger László* II. tized 583 szám alatti lakos keddről szerdára átmenő éjjel hirtelen meghall. Az életerős alig ötvenöt esztendő embert szívvelhűdés ölte meg. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Ipar kiállítás Szegeden.** E hónap 25 és 26-án az országos iparpártoló kongresszus alkalmából a szegedi ipartestület kiállítást rendez. A kiállítást *Szterényi József* kereskedelmi államfőikár fogja személyesen megnyitni.

— **A tanyai kutya áldozata.** Könyven végzettsé válható baleset érte a napokban *Miskolc* Sándor idősebb napszámot. Az

idősebb munkás társaival kocsin ügyekezett a Dóme-féle fábiáni tanyára. Ülőközben a kocsi megtámadta az egyik tanyából kiszaladt kanis kutya. A lovak a kutya ugatásától megbokrosodván felfordították a kocsit. A kocsiban ülők mindannyian megsebesültek, *Miskolc* Sándor pedig balvállát törte. A szerencsétlenül járt embert a vármegyei közkörházba szállították.

— **Baromfi tolvajlás.** Szerdára virradó éjjel *Arvai János* III. tized 358 számú házából a baromfi pecsenyére éhes tolvajok hét tyúkot és egy kakast elemeltek. A rendőrség megintotta nyomozást.

— **Gőzhajóállomás Mindszenten.** A Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. a pár évvel ezelőt beszűntetett mindsenti hajóállomást újból felállította. E szerint ezentul ismét lehet Mindszentre gőzhajón utazni.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Eddig alig hallott módon követett fel öngyilkosságot a szomszédos Hódmezővásárhelyen egy szerencsétlen elmebeteg, a városi közkörházban: *Rózsos János* született *Dudás Zsuzsanna*. A szánandó teremtés ugyanis egy hirtelen jött rohamában darabokra tépte szalmazsákját s a szalmával ugy telefont torkát hogy atól megfuladt a nélkül, hogy kiálthatól volna segedelemért. A megrémült apól az esetet jelentette a korházi orvosnak, ez viszont a rendőrségnek, mely elrendelte a hulla boncolást, mikor is az öngyilkosság esete kétségtelenül megállapította.

— **Országos vásárok.** A *szegvári és csongrádi* nyári országos vásárok e hó 18, 19 és 20-ikán lesznek megtartva. Szegvárra a különböző állatbetegségek miatt semmitéle állat nem hajható fel. Csongrádra vásármentes helyről szabályszerű járattal mindenféle állat felhajható.

— **Táncpróbából.** *Bajlos Bertalan* táncitanító növendékei szombaton, e hó 19-én este a városi színházteremben, táncpróbával rendeznek.

— **Állandó műkedvelői kiállítás.** A Magyar Műkedvelők Társulatának — amely céljaitól ki a műkedvelők állandó kiállítását létesíteni — tagja lehet minden magyar műkedvelő. A tagok a kiállítási szándékoló műtárgyakkal letszés szerinti mennyiségben — minden külön díj nélkül — résztvehetnek. A műtárgyak a tárlatokon értékesítve lesznek. A kiállítás iránt — amely november hó 15-én nyílik meg — élénk érdeklődés mutatkozik. Az eddig belépett tagok összesen 628 művet jelentettek be, amely körülmény egy-maga is a kiállítás erkölcsi sikerét jelenti. A tarsulat igazgatósága (Budapest, Kerepesi ut 17.) érdeklődőknek prospektust szivesen küld.

Amerikai történetek.

Írta: *Sima Julia*.

Az új világban.

Kerül azonban olyan is aki megvan elégedve. Akinek olyan szerencsésen van a lelke megalkotva, hogy amitől élvált, azután nem érez bánatot, akinek csak az kell hogy húst ehessen sokat, akár mennyire nem jó is az, annak tud jó dolga is lenni! Aki erős, egészséges bírja a munkát az tud keresni. Ha jóra való ember pénz is szereshet. Mert hát, odakint csak negyszáz dollár, ha haza hozza ezer forint. Dehát pénzt csak az szereshet aki ott is dolgozik. Nem annyit dolgozni mint ilthon. Nagyon sokkal többet! A dolgozásokon kívül még az is nagy szerepet játszik: bírja-e a levegőt? Sokan megbírónak maradni, a dolgot is bírni de a levegő miatt kénytelenek haza jönni. Erőteljes, hatalmas alakú férfiak és nők lesznek csontvázakká. Elvesztik az étvágyukat és tönkre mennek. Ezeknek azután nem kell a hús. Pedig elég olcsó! 10 cent egy font. Az igaz, hogy bűdös! Lehet, hogy ez csak az én véleményem. Sokan vannak akik nagyon szeretik. Bűdös-

nek sem találják, még ha 2 hetes is az a hús!

Még egy olyan dolog van, amivel nem igen szoktak foglalkozni mikor útra kelnek. Nem igen szoktak számot vetni egy érzellemmel, a honszeretettel. Aki a hazáját szereti és a honvágytól a messzi idegenben feltámadt a lelkeben, annak haza kell jönnie minél előbb. Ha egy olyan ember érzi a honvágyát akinek nincs pénze a hazajöveteire, annak menthetetlenül vége lesz. Vagy megőrül vagy meghal, mert vannak olyan érzelmek amelyek rombolólag tudnak hatni az emberi testre is, de talán azt lehetne mondani nincs veszedelmesebb érzelem mint a honvágy! Nem sokan ismerik mi közülünk. Csak azok tudják akik már huzamosabb ideig tartózkodtak idegen földön. De még azok is, akik a legnagyobb mértékben szenvednek a honvágytól kinezva, alig-alig kerül aki elárulná azt, hogy nem jól megy a dolga. A valót meg írni azt tartják szégyen.

Pedig dehogyan az! Csupán egy megmagyarázhatatlan emberi gyöngeség, melyet lehet mindennek minősíteni csak észszerűnek nem.

Ismertem embereket, egyszerűbbeket is és a legelőkelőbb körből valókat is, akik nem szerettek kint lenni. Kérdeztük miért nem megy haza, van annyi pénze amennyi az utra szükséges? Csaknem kivétel nélkül azt felelték: Előbb keresni akarok valamit, mert mit szólnak otthon, hogy Amerikából pénz nélkül jöttem haza? — És legtöbb akkor keresi a pénzt, míg a beteg lélektől beteg lesz a test. Lelki beteg ember nem sok pénzt tud keresni. A beteg lélek magával viszi a testet is a megsemmisülés flec. Meghasonlít önmagával is. Azután már nem sok kell, hanem amit keresett megtalálja: egy számmal ellátott kódarabot. De ezt nem szokták elhinni. Vagy kitudja talán nemcsak elhiszi némelyik, de bizonyosan tudja, csak hogy haza jönni pénz nélkül nem lehet, mert akkor megtudják, hogy a szerenese nem kedvezett.

Igy aztán szenvednek sokat és írják haza az áradó leveleket, kicsalogatják egymást. Ez az oka a nagyméretű kivándorlásnak, nem pedig a nagy jólét s mely odakint van.

Az Isten áldani vagy verni itthon is tud, nem kell azért a tengeren túlra menni! Mert lehet hogy ott szép jövő érhet valakit, de nem szabad elfeledni:

... Hosszú hervadás emésztí az a fát,
Melyet nagy korában tesznek más földre át!

(Vége)

Közgazdaság.

A löherések kezelése.

A löheréseket a védnövény lekerülte után kezelésben kell igen sok esetben részesíteni, ha azt akarjuk, hogy azok megfelelő terméseredményeket szolgáltatssanak. A löheréseket tehát a védnövény lekerülte után vizsgáljuk meg, hogy azok milyen állapotban vannak. Igen sok esetben azt tapasztalhatjuk, hogy azok foltosak. Ezen foltokat el kell tüntetni, még pedig oly módon, hogy a mint az időjárás megengedi t. i. az első kiadó eső után, azokat a foltokat bevetjük. A bevetés előtt természetesen fellazítjuk a talajt. A mag elvetése után kívánatos a területet lehengerezni. A löherések ez időben való kezelése felültrágyázásból is állhat, mely célra műtrágyát, vagy trágyaleöntést használhatunk. A műtrágyák közül a chilisálerommal való felültrágyázás eredményesebb, mert jó hatással van különösen a gyenge, de különben jól benőtt löherésre. A felültrágyázást később alkalmazni nem tanácsos, mert ebben az esetben a löherés túl buja fejlődésbe megy át a félbe, a minék következménye az lesz a kipálás. A löherést összel kaszálni vagy legeltetni szokták. A löherés egész fejlődésére kihatással van az, hogy helyesen és

megfelelő időben végezzük-e ezt. Ha a löherés erős fejlődésbe akkor kaszálni okvetlenül kell. Később kaszálni azonban nem tanácsos, mert akkor a fagyos idők beálltáig kellően meggyökösödni nem tud. A löheréseket legeltetésnél igen óvatosan kell bántani. A löheréseket szarvasmarhával tanácsos legeltetni egyedül, a legeltetésnél ügyeljünk arra, hogy erősen ne ne legelje az állat, mert a kopaszra legeltetés nem tud eléggé kisarjazni.

Piaci árak.

— Iritz Gyula cég tudósítása. —

Szentes, 1906. augusztus 16.

Uj-Búza mmja 6 frt. 70—80 kr.

Uj-Árpa mmja 5 frt. 5 frt. 15 kr.

Uj-zab 5 frt. 35—40 kr.

Kukorica mmja 6 frt. 80 kr. 7 frt.

HIRDETÉSEK

665/1906 sz. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti IV. ker. kir. járásbíróságnak 1902. évi S. v. VIII. 1737 számú végzése következtében Dr. Halász Aladár ügyvéd által képviselt Franklin társulat magyar irodalom intézet és könyvnyomda rt. javára. Braun Judia szentesi lakos ellen 343 K. 43 f. s jár. erejéig 1903. évi március hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján, le- és felülfoglalt és 3625 kor-ra becsült következő ingóságok, ún.: bolti berendezés, 1 drb. gyorsajtó, betű, szedőállványok és 20 szekrény vegyes betű stb. nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróság 1906. évi V. 576/G számú végzése folytán 343 kor. 43 fill. tőkekövetelés, ennek 1901 évi szept. hó 2 napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 60 kor. 36 filléren biróilag már megállapított költségek erejéig, Szentesen I. t. 274 sz. a. hivatalból leendő eszközlésére 1906. évi augusztus hó 18-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becserón alól is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentesen, 1906. évi aug. hó 6-án.

Vozár János,
kir. bír. végrehajtó.

Eladó ház.

I. t. 134 számú ház szabadkézből eladó. Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.

Eladó ház.

I. tized 321 szám alatti ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Parcellázandó birtok.

Szentes határában, a városhoz közel (Vecsery János-féle birtok) 440 holdat kitevő, nagyobb részét szántó birtokunkat a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett, illetve 4 1/2 %-os törlesztéses kölcsönrel terhelten 5 holdas és nagyobb részletekben eladóvá tettük.

Bővebb felvilágosítással szolgál: ifj. Tóth István, valamint megbízottunk Szentesen, Petőfi szállodában, folyó hó 17-től 22-ig bezárólag.

3—6 Debreceni Első Parcellázó Vállalat.

4—12 Eladó föld.

Horváth Sándornak Nagykirályságon 116 hold szántó földje örök áron eladó. Esetleg Szentmihály naptól kezdve haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet II. tized 120 szám alatt a tulajdonossal.

Eladó birtokok.

A kiskun-halasi határban és környékén több rendbeli kisebb és nagyobb birtokok vannak eladók, ez iránt érdeklődők forduljanak felvilágosításért Berger Ignáchoz Kiskun-Halasz, ahol kellő tájékozást nyerhetnek.

Hirdetések a legjutányosabb áron vétetnek fel lapunk kiadó hivatalában.

Rövid és velős! Felárban

A jegyzékben felsorolt árak szerint egyes darab vételnél is mindent szállítunk önnek. Ez által kerékpárok 80 koronában. 94 koronától kezdődően teljesen vámentesen a magyar szállítóhelyekre. Szabadon futó 4 koronával drágább. Multiplex-kerékpár 6 évi írásos jótállással. Nyereg 2 K., lábszivattyú 1 K., kónuszok, tengelyek és a többi minden rendszer szerint hamulatosan olcsó árban. Díszes árjegyzék ingyen és portmentesen. Ügynekek alkalmi eladásra is kerestetnek. Mellékjövdelem.

Multiplex

kerékpárpár.

Berlin 469. Gitschinerstrasse 15.

Egy teljesen tiszta új kerékpár villany lámpával felszerelve eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában.